Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 7us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

N. 189.[us] Ro coronide huj qstonis nota q̃ dari posse obedientiam quodlibeticam tam activam quam passivam, talis enim f. habet ad oẽs formas recipiendas, sicut qstus qui oculus potest audire auditus potest videre, hac autem videntur repugnare quia deinde Deus potest elevare quodlibet ad quodlibet non videtur quod non possit elevare creaturam ad ascendendum se ipsa, seu formaliter ad infirmandum se ipsa. ratio est manifesta, si enim Deus potest ceream elevare ad quodlibet, debet etiam posse elevare ad hac jus dicta. atqui hac manifeste implicant, ergo Deus non potest elevare creaturam ad quodlibet, quaestionis non datur potentia obedientia quodlibetica.

Articulus 3[mus]

Utrum causa 1[a] immediate concurrat cum causis 2[is] ad earum operationes.

N. 190[m] Praemittendum. Postquam hactenus locuti sumus de causis 2[is] tum perse tum in se quomodo operentur, sequitur modo ut indagamus etiam de causa 1[a], quatenus se ea habeat ad operationes internas causarum 2[arum] et quidem certum est de fide causas has aliquid agere et non solum Deum omnia agere in causis 2[is] ex quodam pacto cum eis inito, veluti aliqui volebant haeretici, hic autem oritur non sublimis quaestio, utrum causa 2[a] agat sine concursu immediato Dei: concursus vero Dei duplex datur, naturalis et supernaturalis naturalis est, quo Deus tamquam auctor naturae concurrit cum causis 2[is] ad earum effectus; v.g. cum sole ad illuminandum, cum homine ad ambulandum etc. Spiritualis est, quo Deus tamquam auctor gratiae concurrit ad actus spirituales, v.g. cum habitu charitatis ad dilectionem spiritualem, cum habitu fidei ad credendum in Deum etc. in hac quaestione non agimus de concursu spirituali sed naturali, qui dividitur quantitate in simultaneum et praevium, de praevio, qua vocatur promotio seu praedeterminatio physica agemus postea, simultaneo autem, de quo hic sententia. Dicitur quod sit vera quae

realis influxus, quo Deus agentibus 2is cooperatur, simulque cum illis eundem nu[mero] effectum producit, hic concursus non datur adigi[t] causa secunda ad effectum, seu sive causa prima facit ut causa 2a faciat, sed ipse facit et operatur cum causa 2a. Causarum efficiens hujusque alia immediata alia mediata, mediata quae influit effectum causa immediata, sic Avus est causa mediata nepotis producendo filium patrem nepotis, mediata est, quae influit in effectum proxime vel mediatione suppositi, ut ignis approximatus alteri arbori comburit, vel mediatione virtutis, ut si sol lucem in terram emittat, eoque producat mediate calorem his praemissis

Dico: Deus concurrit cum causis 2is ad earum operationes N. igi[tur] concursu simultaneo mediato est prima contra Durandum docentem Deum concurrere tantum mediate cum creando dando illi virtutem producendi alios effectus.

Prob. 1o aut: S. Scrips: nam Psal. 145 dicitur qui fecit coelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt. et Is: 26. omnia opera nostra operatus es in nobis Domine. et Joa: 1o omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso factum est nihil. Similiter S. Thomas L: 2 phi: c: 3 2: 3 et sic habet oportet a sole quaerere causam primam, quemadmodum et in caeteris.

Prob. 2o ratione. Quod quod in rerum natura existit, dependet mediate in suo esse et operari ab influxu et operatione primae causae, sed tam causa 2a quam eius operatio et effectus qui in rerum natura existunt, ergo tam causa 2a quam eius operatio et effectus dependent mediate ab influxu causae primae. [illegible] constat ex terminis, minor quae ab adversariis aeque ita patet. [illegible] quod in rerum natura existit est ens per participationem a prima causa, in hoc enim consistit eius essentia, sed tale ens per participationem a 1a causa dependet mediate ab illa in esse et operari, ergo quod in rerum natura existit, in suo esse et operari dependet ab influxu causae 1ae.

Ideus Adv. ut ōis creā sit ens participaōe, sit depen-
denter à 1ª caā suspicere Ideam alterā seu mediatā
mediante scilicet alia caā 2ª, quæ mediate à caā 1ª quæsiti
verā.

Reddo ea raōe, qua alqd ē ens participaōe dependet
ente imparticipato seu caā 1ª, sed dicis crēt existens
ē ens participaōe sit ipsa mediate et n̄ mediante alio,
cum actu entis participati mediate inhibat, in nemine
ipsius cajuncūs creæ. qd ōis creā sit ipsa mediate et
n̄ mediante alio Ideis à 1ª caā, sed qd mediate dependeat
ab aliqua caā, tamen eius influxu mediato qd ea.

N. 182 Obtur glūo 1º Deus gservat mediate ōe ente in rerū
naā existentem; qd et producit illam mediate. qsi
concurrit mediate cum caā 2ª ad eius operaōem.
Ca patet: gservaō em̄ nihil aliud ē, qm̄ continuata
prodūo. qd si gservat mediate ōe ente in rerū naā
existente, etm̄ illa mediate producit. R. ā prius obiectae
creata in rerū naā existens n̄ habet permanentiā ā se, cu
sit ens solū per participaōem permanens, qd vero habet permanentiā
ex participaōe Dei mediata, qsi ex eius influxu mediato
nam repugnat in tēmis participaō aliuj perfeōis procedi
re ab ipso à Deo absque illius influxu.

N. 195 Obtur 2º Deus mediate sit annihilare ōem creā qd etiam
debeat potest mediate concurrere, Ca prior upta
nihil aliud dicit qm̄ subtraōem concursus mediati, Deum
triplr vero em̄ solū cogitari sit Deus annihilare creā mediate
1º p actō dimaite contra eam cujusuis. 2º p conditiōe formaliter
opposita. 3tio denique p subtraōe concursus mediati Deus
Deus n̄ sit annihilaē ens creatum p actū contra ad eam cujusuis
repugnat em̄ ab̄ dimaite contra adm̄ ens, actio quippe ē
alqd positivū, n̄ ens a ē nihil: neque etm̄ sufficit conditio formaliter
opposita. qā plura entia sunt, quæ nulla formaliter opposita habent
ut Ideā Angli et anima illius, qd n̄ sit annihilare nisi p
subtraōe mediati concursus: atqui sub..... Deus

n̄ pt subtrahere suo concursu mediato nisi subtrag immediate concursus. q. e. d.

Solvuntur objectiones — § 194.us

Obj.o 1o Si Deus concurrit simul mediate cum causa 2a ad effectum producendum, vel concurrit per eandem actionem cum creatura, vel per diversam, sed utrumque est absurdum. q. e. d. M. probatur non per diversam, nam alioquin idem numero effectus non posset esse a duplici actione; neque per eandem, nam sic concursus agentia totalia, quia si Deus et causa 2a non possunt producere eandem actionem. q. e. d.

2o Si Deus concurrit ad effectum causae 2ae vel concurrit totaliter vel non, si totaliter ergo causa 2a nihil agit, si non, ergo Deus non concurrit ad effectum.

3o Causa prior non indiget influxu actuali superioris causae in hoc enim ab inferiori distinguitur, sed inter causas 2as Deus simpliciter, ergo saltem ista non indiget influxu causae 1ae.

4o Si aliqua causa omnis operationis causae 1ae debet dependere immediate a Deo, maxime esset, quia est ens per participationem, sed potest optime esse ens per participationem quin pendeat mediate a Deo, ergo defuit propositio hac, quae probat talem influxum immediatum Dei. M. probatur a pari, causae materiales et formales sunt entia per participationem et ab alio, nec tamen pendent immediate a Deo, non enim Deus capax est recipiendi et informandi, ergo potest optime aliquid esse ens per participationem, et tamen non pendere immediate a Deo.

5o Plures sunt actiones causarum 2arum, quae non possunt mediate pendere a Deo, ergo saltem respectu illarum Deus non concurrit immediate. A. probatur 1o in operationibus vitalibus causae 1ae, quae celebre exigunt oriri a principio intrinseco se movente, ergo nequeunt immediate pendere et a Deo, quia Deus neque est principium intrinsecum alicuius operationis creatae sed pure extrinsecum. 2o inter actiones causarum 2arum sunt peccata, sed in peccatum Deus influere non potest mediate. q. e. d.

Resp. ad 1um e. m. n: m ad pb. d: 2a pars. Deus agens totalia sunt sicut causa ordinis eiusdem non possunt habere eandem actionem c. sunt causa diversi ordinis n. c. etc. itaque Deus et creatura — § 195.us

possunt habere eandē nō actionē, qā sicaā diversbormis. Rgem ī caā ūalis, crea vero partlbis et aliunde Deo ptinet oē virtute etm̄ mediet crea universē, qd etm̄ poterit ponere eandē aoē qm pones crea.

Adeo ad 2dū. Deū concurrere totaliter tq̄m caā ūale nec n̄ crea concurrere totaliter tq̄m caā parlem, et ideo qualibet crea ē totalis totalitate effū: n̄ verò totalitate caā, qā crea dēdet à Deo tm̄ quoad se, qm̄ quoad effū.

Adeo ad 3um dm caā pplis n̄ indiget influxu actuali superioris caā ut elevantis cm n̄ indiget influxu alterius caā superioris ut simul cūrrentis, cui ceeteri subordtur, et qua ceeter n̄ operari dēdet subd. n̄ indiget si sit caā pplis ja cm si sit caā pplis 2a n̄ n̄ etc m̄ dstqns c. data dsoē. Psbō patet.

Adeo ad 4um cm̄ n: n ad pbō ca. et n: c et paritate Disparitas ē clara. Deus em̄ n̄ ē maā n̄ foā, qua cui foā n̄ maā creata ut 2a subordetur, adeoqs minime n̄ ē, si maā et foā sive caā maālis et foālis caent in suo genere indēbet à Deo: at econtra Deus ē caā effiens 1a, cui oīs caā effiens creata ut 2a effiet subordtur, adeoqs caā 2a effiens effūm pducere nequit nisi Deus effiet cum illa coniunctat. Adeo 2o da. Deu nquam mediante cum maā et foā in genere caā maālis et foālis ca. munera em̄ caā maālis et foālis Deo repugnant eo qd istae caāe sint partes, Deus ā pars esse n̄ pt: n̄ cūrrit cum maā et foā in genere caā effiens ne etc. Deus em̄ ut 1a caā effiens media simul cu caā effi 2a effiet unit maā cum foā, et foā cum maā, siqs effiet praestat, ut maā et foā suis in generibus caent.

Adeo ad 5tum na. ad pbō, 1a dstquo a. actio vitalis ceeter exigit oīn à pnio mian enter elicitivo sibi tqm intsa et se movente p illā, ita dm ut n̄ excludat Deū ut pnum extrā et n̄ se movens, sd imotum ca.

secus n:a etc. quando enim eadem actio vitalis indivisibiliter procedit a potentia ut principio mixto se movente et a potentia simul ut principio extrinseco et actu agente vires obiecti, sic etiam eadem indivisibilis actio vitalis potest procedere a causa 2a ut principio mixto se movente, et simul a causa prima ut principio extrinseco et mediate activo. Praeterea probatur Deum in peccata influere non posse nam ex ter sumpta, etsi sit entitas quaedam positive a Deo participata n: m: in peccato formaliter accepta id est ut sit actus malus et defectus moraliter continet. Nam Deus quidem concurrit ad actum pravum quatenus entitas vera et positiva est, quae ratione nihil deformitatis importat et solum perfectionem creatam exprimit: non vero concurrit ad actum eundem ut pravum sive malum moraliter, qui sub hac consideratione nihil positivum importat, sed privationem solam rectitudinis debitae in esse alterius; quae sunt nullam entitatem includit, sic et nullam causam a Deo positive influente, sed solum permittente. Verum plura de hoc in mox sequentibus.

Articulus 13us.

Quid sit praemotio physica seu praedeterminatio et an detur.

A. 196us

Dico 1o a concursu Dei simultaneo cum causis 2is ad eandem actionem, quae in actu procedenti desumitur recte gradum faciendo ad praemotionem physicam, quae non tendit ad actionem causarum 2arum, sed ad ipsas causas 2as, ut movere actum agant. Differt a hac promotione, quod sit vera physica et realis motio a solo Deo procedens cum 2a transeunter impressa, ipsam causam praecedens ipsius operationem, eandemque causam creatam ex impotente operari constituens in ratione proxime actu et efficaciter ... applicans ad operandum modo sua natura conformi. Dicitur 1o motio praevia, per quod distinguitur a concursu simultaneo. Deus enim per motionem praeviam physicam, qua ante naturam causam 2am ad operandum movendo, applicando et ...